

C: A.W.P. Verhoeve

T: 0545-250 548

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 227719
Onderwerp : Notitie watertakenplan n.a.v. commissievergadering 28 november 2018
Bijlage(n) : -
Verzonden : 7 DEC 2018

Geachte leden van de raad,

In de commissie van woensdag 28 november jl. is het Watertakenplan besproken. Naar aanleiding van vragen van raadsleden, heeft de wethouder toegezegd te komen met een korte toelichting op de stijging van de rioolheffing en tevens in te gaan op risico's.

Wettelijke plichten

Overheden zijn wettelijk verplicht om afvalwater en regenwater in te zamelen, te transporteren en te zuiveren. Dit is beschreven in hoofdstuk 2 van het watertakenplan. Daarnaast sluit het plan aan bij het nationaal beleid voor klimaatadaptatie. Het watertakenplan is verder de invulling van de wettelijke verplichting om planmatig met de rioleringszorg en de daarbij horende financiering om te gaan.

Gemeenteraad staat aan het roer

Binnen de wettelijke kaders is de gemeente vrij hoe zij de zorgplicht invult. De gemeenteraad stuurt dit met een tweetal plannen:

- In november 2018 is de Watervisie Berkelland 2030 vastgesteld. Deze visie beschrijft wat de gemeente richting de toekomst wil bereiken met het water en de riolering.
- Hoe de gemeente deze doelen in de komende planperiode van 5 jaar gaat bereiken is beschreven in het Watertakenplan Berkelland 2019-2023. Dit watertakenplan is tevens de invulling van de wettelijke plicht om als gemeente een gemeentelijk rioleringsplan op te stellen.

Financiering

Het kostenverloop van watertaken heeft een grillig karakter. Zodra de riolering aan vervanging toe is, komt er een piek in de benodigde uitgaven. Omdat de rioleringszorg zeer belangrijk is voor de volksgezondheid heeft de landelijke overheid bepaald dat de financiering hiervan planmatig moet worden ingevuld.

In het watertakenplan is (blz. 26) een vooruitblik gegeven van de te verwachten kosten van de rioleringszorg voor de komende 50 jaar. In 2012 heeft de gemeenteraad besloten om alle kosten te dekken uit rioolheffing en dat de rioolheffing op termijn dus kostendekkend moet worden. Op dit moment is de rioolheffing van Berkelland nog niet kostendekkend. Maar daar staat tegenover dat er nog een financiële buffer, de tariefegalisatievoorziening, is van ongeveer 6,6 miljoen.

Om invulling te geven aan dit besluit is in 2012 een berekening gemaakt van de benodigde rioolheffing. In deze berekening zijn dus de te verwachten kosten in de komende 50 jaar en de nog beschikbare buffer meegenomen. Uit de berekening volgt dat de rioolheffing jaarlijks met 2% moet stijgen om te zorgen dat de rioolheffing zo gelijkmatig mogelijk toegroeit naar kostendekkend, zonder dat de buffer te laag wordt. In de komende decennia (tot circa 2040) neemt de buffer af tot ongeveer 3 miljoen.

Risico's

Omdat de meeste investeringen in de rioleringszorg ondergronds (in buizen) plaatsvinden, kunnen de gevolgen van het uitstellen van investeringen in de rioleringszorg lange tijd onzichtbaar blijven. Aan uitstellen zijn (grote) risico's verbonden zijn. Dit betreft onder andere:

- vervuiling van oppervlaktewater bij onvoldoende reinigen van de riolering
- afvoer van grote hoeveelheden grondwater naar de rioolzuivering bij niet herstellen van lekke riolering
- verstopping en bijbehorende overlast bij onvoldoende reinigen of niet repareren van schade
- verzakken van en schade aan wegen bij niet herstellen van lekke riolering
- toename van de kans op wateroverlast bij niet tijdig vergroten van de riolering in verband met klimaatverandering

Deze risico's bevinden zich op het gebied van de volksgezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving (waterkwaliteit) en de veiligheid. In extreme gevallen kan het uitstellen van investeringen leiden tot calamiteiten als het inzakken van de riolering met grotere economische schade. Dit is ook de reden dat de gemeenten planmatig om moeten gaan met rioleringszorg en de financiering hiervan.

We nemen in de besluitvorming over concrete projecten en bij de afweging of onderhoud nodig is een risicoanalyse mee (zie ook de tekst over risico-gestuurd beheer hieronder).

Benchmark

In de atlas van gemeentelijke lasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) worden de gemeentelijke lasten van 2018 genoemd. Hieronder een opsomming van enkele bedragen (bron: www.coelo.nl):

- De gemiddelde rioolheffing in Nederland: € 212,00
- De hoogste rioolheffing: € 442,00
- De rioolheffing in Berkelland: € 337,00

Hierbij moeten we opmerken dat gemeenten een grote mate van vrijheid hebben in welke kosten zij dekken uit rioolheffing. De genoemde bedragen zeggen alleen iets over de hoogte van de lasten voor de inwoners en niets over de keuzes die individuele gemeenten hebben gemaakt over hoe zij de rioleringszorg inrichten en financieren. Ook zijn er grote fysieke verschillen tussen de gemeenten. Zo heeft de gemeente Berkelland een groot agrarisch gebied wat gerioleerd is met relatief dure drukriolering.

Plichten en ambities

Verreweg het grootste deel van de kosten betreft het uitvoeren van de wettelijke plichten zoals in hoofdstuk 2 van het watertakenplan staan beschreven.

In hoofdstuk 3 is beschreven hoe we om gaan met nieuwe ontwikkelingen als klimaatverandering en milieu. Hiervoor is een totaal bedrag van 6 ton geraamd, in de planperiode tot en met 2023. Deze kosten komen direct voort uit landelijke verplichtingen. Zo is het uitvoeren van de klimaatstresstesten verplicht vanuit de landelijke overheid.

Implementatie risico-gestuurd beheer

De afgelopen jaren heeft er een omslag plaatsgevonden bij het beheren van de riolering. Vroeger werd vervanging of groot onderhoud van riolen en gemalen vooral uitgevoerd op basis van leeftijd van de riolering. Met risico-gestuurd beheer is de leeftijd van de riolering of het gemaal niet meer leidend voor het uitvoeren van onderhoud of vervanging, maar de daadwerkelijke toestand en het risico bij falen. De komende planperiode gaan we deze manier van beheren verder onderzoeken in een pilot en onderzoeken of dit werkelijk doelmatiger is.

Heeft u nog vragen?

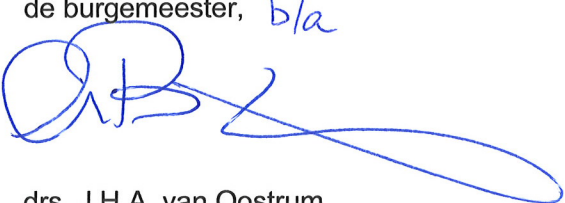
Neem dan contact op met Arjan Verhoeve, telefoonnummer 0545-250548.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester, *b/a*

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum.

Kopie aan:
- Archief

